

Piracy. It's a crime. [online] Motion Picture Association of America. Dostupné na: <http://www.youtube.com/watch?v=iqNW4vUARxc> (04.11.2012)

POGUE, D. *Some E-Books Are More Equal Than Others.* [online] The New York Times. 17.07.2009. Dostupné na: <http://pogue.blogs.nytimes.com/2009/07/17/some-e-books-are-more-equal-than-others/> (09.10.2011)

RUSSINOVICH, M. *Sony, Rootkits and Digital Rights Management Gone Too Far.* [online] Sysinternals Blog. 31.10.2005. Dostupné na: <http://blogs.technet.com/b/markrussinovich/archive/2005/10/31/sony-rootkits-and-digital-rights-management-gone-too-far.aspx> (09.11.2012)

SecuROM Product Activation Licence Information. [online] Dostupné na: https://support.securom.com/faq_pa.html#2.2 (18.11.2012)

SHIRKY, C. *What P2P is and what isn't.* [online] O'Reilly Media, Inc. . 2000. Dostupné na: <http://www.openP2P.com/pub/a/P2P/2000/11/24/shirky1-whatisp2p.html> (24.11.2012)

SLATER, D. *The Digital Media Store.* [online]. The Berkman Center for Internet & Society at Harvard Law School. 07.04.2004. Dostupné na: <http://cyber.law.harvard.edu/digitalmedia/Slater-The%20Digital%20Media%20Store.htm> (08.11.2012)

Skræmmekampagner preller af på film- og musikpirater Flere danskere downloader ulovlig musik eller film i dag end for et år siden. [online] Politiken.dk. 25.08.2010. Dostupné na: <http://politiken.dk/tjek/digitalt/internet/article1043619.ece> (05.11.2012)

STONE, B. *Amazon Erases Orwell Books From Kindle Devices.* [online] The New York Times. 17.07.2009. Dostupné na: <http://www.nytimes.com/2009/07/18/technology/companies/18amazon.html> (09.11.2012).

TYNAN, D. *The 25 Worst Tech Products of All Time.* [online] PC World. 26.05.2006. Dostupné na: http://www.pcworld.com/article/125772-3/the_25_worst_tech_products_of_all_time.html (08.11.2012)

WOLFE, A. *DRM Scorecard: Hackers Batting 1000, Industry Zero.* [online] InformationWeek. 01.08.2007. Dostupné na: http://www.informationweek.com/blog/main/archives/2007/08/drm_scorecard_h.html (03.11.2012)

Elektronické důkazy v právu hospodářské soutěže

Tomáš Kubeša*

Abstrakt

Soutěžní úřady jsou při využívání elektronických důkazů omezeny hned několika instituty, které mají za cíl zajistit ochranu oprávněných zájmů účastníků řízení i třetích stran. Mezi tyto instituty je vhodné zařadit ochranu professional legal privilege, zákaz fishing expeditions a důraz na přesné vymezení účastníků i předmětu řízení. Některé z těchto institutů byly v nedávné době výrazně upřesněny rozhodovací činností Evropské komise i soudů a zaslouží si tak bližší posouzení.

* Tomáš Kubeša je doktorským studentem Katedry občanského práva MU. Ve své vědecké i profesní činnosti se zaměřuje na vztah práva duševního vlastnictví a práva hospodářské soutěže. Článek představuje osobní názory autora. Kontakt na autora: tomas.kubesa@mail.muni.cz

Klíčová slova

Soutěžní právo, hospodářská soutěž, elektronické důkazy, místní šetření, advokátní tajemství, vymezení předmětu řízení, fishing expedition, professional legal privilege

Abstract

Competition authorities are limited in their use of electronic evidence by a number of factors and competitors rights. These limitations are to ensure the protection of legal interests of involved competitors. Such limitations include the protection of professional legal privilege and the prohibition of fishing expeditions. Some of these limitations were recently a topic decided on by European courts and therefore require new assessment.

Key words

Competition law, competition, electronic evidence, dawn raid, professional legal privilege, fishing expedition.

1. Úvod

Tento příspěvek se zabývá poněkud specifickým přístupem k elektronickým důkazům a dokazování v právu hospodářské soutěže v rámci České republiky i Evropské unie. Vzhledem k celé řadě faktorů¹ nazírá právo hospodářské soutěže na některé oblasti práva sobě vlastním, specifickým způsobem. Mezi tyto oblasti patří právě elektronické dokazování a celkový přístup k elektronickým důkazům a dokumentům všeobecně. Právě těmito specifiky se budu v rámci svého příspěvku zabývat.

2. Hospodářská soutěž a její ochrana

Hospodářskou soutěží obvykle rozumíme kontinuální proces stěhování nabídky a poptávky, který je s to zajistit nejlepší uspokojení poptávky za nejlepších podmínek pro nabídku v rámci dané tržní situace. Výhody, které pro trh přináší dobře fungující hospodářská soutěž, je možné dnes již považovat za notoricky známé. Netroufám si tedy znovu se jimi na svěřeném prostoru zabírat.

Stejně tak i nevýhody, které jsou spojeny se soutěží, která funguje špatně nebo vůbec, jsou vcelku známé. Dochází k neefektivnímu přerozdělování zdrojů, snižování celkové výkonnosti ekonomiky i ztrátě konkurenceschopnosti.

Zásadní narušení hospodářské soutěže lze přičítat kartelovým dohodám. Kartel v základním pojetí jako dohoda dvou a více konkurentů na téže úrovni trhu míří přímo proti základům, na kterých fungování hospodářské soutěže stojí. Dohoda, ať už o cenách, rozdělení zákazníků, či jiná dle zákonného vymezení² je způsobilá výrazně omezit nebo z hospodářského styku na daném

1 Např. silný společenský zájem, vysoká úroveň právních zástupců v řízeních před soutěžními úřady a z ní plynoucí vysoké požadavky na vedená správní řízení apod.

2 § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže

relevantním trhu³ dokonce zcela vyřadit právě zásadní element soutěže.

Z výše uvedeného je zřejmé, že společenský zájem na fungující hospodářské soutěži je enormní. Snadno uchopitelnou podobu tento zájem nabývá v pohledu na výši pokut, udělovaných Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže v kartelových věcech. Tyto pokuty se pohybují zcela běžně v řádu stamilionů⁴ a mohou se blížit i miliardě Kč⁵. V celoevropském kontextu rozhodovací činnosti Evropské komise je potom výše pokut ještě o několik řádů vyšší⁶. Vedlejším důsledkem potenciálního i reálného udělování takto vysokých sankcí je enormní úsilí soutěžitelů⁷ vyhnout se jim. Toto úsilí nabývá obrysů vysoce kvalitní obhajoby a následných reakcí na ni, které jsou způsobilé rozhodovací činností v daném odvětví poněkud odchýlit od praxe, obvyklé před jinými správními orgány.

Právě společenský zájem ovšem vedl i ke skutečnosti, že Úřad je vybaven velmi silným souborem pravomocí. Mezi ty nejsilnější patří právo provádět neohlášená místní šetření v obchodních prostorách⁸ a vyžadovat téměř libovolné informace od téměř libovolného subjektu⁹. Vzhledem k neoddiskutovatelné roli IT techniky v moderním životě byl střet obou uvedených pravomocí a elektronických dokumentů nevyhnutelný.

3. Místní šetření v elektronických záznamech

Neohlášené místní šetření v obchodních prostorách soutěžitele, často označované výrazně kratším a uživatelsky přívětivějším anglickým pojmem „dawn raid“¹⁰ je bezpochyby nejsilnější pravomocí Úřadu. Při jeho nařizování si Úřad vystačí sám, nepotřebuje přivolení soudu. Sám si také definuje předmět řízení, v jehož rámci šetření provádí i souhrn subjektů, které mu podrobí.

Tento procesní úkon lze považovat za neopakovatelný, když je velmi nepravděpodobné, že důkazy o protisoutěžním jednání soutěžitele, které nebudou zajištěny na první pokus, budou nalezeny při jeho případném opakování. Ani výrazně negativní následky¹¹ spojené s odporem při místnímu šetření nelze považovat za nástroj, schopný za každých okolností zajistit aktivní spolupráci soutěžitelů. Elektronické dokumenty, ze své podstaty snadno pozměnitelné i zcela odstranitelné, jsou podobným nesouladným chováním ohroženy výrazně

3 Relevantním trhem rozumí zákon č. 143/2001 Sb. v § 2 odst. 2 trh zboží, které je z hlediska jeho charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné (produktový relevantní trh) a území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území (geografický relevantní trh).

4 Například pokuty souhrnně uložené ÚOHS ve věci S72/01 „Benziny“ v rozhodnutí č.j. S 72/01-1810/04-ORP ze dne 29. 3. 2004

5 Například pokuty souhrnně uložené ÚOHS ve věci S222/06 „PISU/GISU“ v rozhodnutí č.j. S222/06-3113/2007/710 ze dne 9. 2. 2007

6 Například pokuty, souhrnně uložené výrobcům autoskel ve výši téměř 1,4 miliardy EUR, viz. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-08-1685_en.htm citováno dne 24. 4. 2013

7 § 2 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb. o ochraně hospodářské soutěže

8 Upraveno v § 21f zákona č. 143/2001 Sb. o ochraně hospodářské soutěže

9 Upraveno v § 21e zákona č. 143/2001 Sb. o ochraně hospodářské soutěže

10 V doslovném překladu dobrodružně znějící „nájezd za úsvitu“

11 Upraveno v §22c zákona č. 143/2001 Sb. o ochraně hospodářské soutěže

více, než dokumenty písemné, a to jak na samotné existenci, tak i spolehlivosti.

V průběhu místního šetření je Úřad oprávněn nahlížet do všech záznamů, které objeví v obchodních prostorách soutěžitele. Mezi tyto záznamy tak nepochybně patří i záznamy, uložené v elektronické podobě. Snadno si lze představit, že právě elektronická forma je v dnešní době v drtivé většině soutěžitelů dominantní, nikoli však stále jedinou, formou záznamu jakýchkoli informací. Takové záznamy lze, při využití vhodných nástrojů a softwarového vybavení¹², velmi důkladně prohledávat a odhalovat indicie, ukazující na protisoutěžní jednání. Je ovšem zřejmé, že množství obchodních záznamů k takovému prozkoumání bude značné, řádově lze počítat se stovkami GB dat i u malých soutěžitelů. U velkých soutěžitelů s rozsáhlou klientskou bází, množstvím obchodních partnerů a rychloobrátkovým zbožím lze předpokládat i mnoho TB dat.

Soutěžní úřad je při prohledávání tak ohromného množství dat omezen několika instituty, které silné pravomoci, spojené s místním šetřením, výrazně omezují. Nejvýraznějšími je zákaz tzv. „fishing expeditions“ a ochrana professional legal privilege.

4. Omezení kladená soutěžnímu úřadu Fishing expedition

Než se budu zabývat samotnými omezeními, vyplývajícími ze zákazu fishing expeditions, musím se věnovat mechanismu přípravy místního šetření. Místní šetření není jen úkonem neopakovatelným, ale velmi často v dané věci také prvním. Vzhledem k výše popsanému je nezbytnou podmínkou jeho úspěchu přísné utajení příprav. Lze tak snadno vyvodit, že soutěžní úřad má často při přípravě místního šetření jen velmi hrubé a nepřesné informace¹³ o rozsahu protisoutěžního jednání, kterého se soutěžitel měl dopustit. Za této situace však musí velmi přesně vymezit toto jednání jak pro účely zahájení řízení, tak i pověření k místnímu šetření. Soutěžní úřad je tak povinen poměrně detailně popsat soutěžitele, dotčený trh, domněle protisoutěžní jednání i časové období, kdy se mělo protisoutěžní jednání odehrávat, aniž by měl dostatek informací nebo dokonce jen možností je získat a neohrozit přitom účel řízení.

Za této situace je soutěžní úřad omezen právě zákazem fishing expedition, tedy místních šetření, konaných bez právního důvodu s oporou v dříve zjištěných informacích. Je samozřejmé, že soutěžní úřad nemůže konat místní šetření bez jakéhokoli právního důvodu. Ve věci Nexans¹⁴ však bylo dovozeno, že i neurčité, nepřesné vymezení je vadou se závažnými následky. Lze dovodit, že místní šetření lze vést a důkazy zajišťovat jen tam, kde má soutěžní úřad již možnost vytvořit si jakýsi předběžný závěr o protisoutěžním jednání soutěžitele. Jakékoli důkazy nebo dokonce celé

12 Tzv. forenzní software, například EnCase, Forensic toolkit a řada dalších

13 Výjimkou jsou situace, kdy Úřad informace získá z podnětu, případně z Leniency žádosti.

14 Nexans France v Commission C-37/13P

místní šetření nad tento rámec jsou však problematické. Praktickým důsledkem tak je, že pokud soutěžní úřad objeví při místním šetření jasný a spolehlivý důkaz¹⁵ o koluzním jednání soutěžitelů, není oprávněn jej zajistit, pokud nespadá přesně do vymezení správního řízení i pověření k místnímu šetření. O takový důkaz samozřejmě nesmí opřít své rozhodování. Z výše uvedeného lze vyvodit, že takové jednání může velmi snadno zůstat nepotrestáno.

Není ovšem příliš obtížné vyvodit, že zákaz zajistit důkaz mimo vymezení a zákaz opřít o informace mimo vymezení své rozhodování i další postup stojí poněkud v cestě postupu, obvyklému v trestních věcech, totiž zhotovení forenzní kopie celého paměťového média¹⁶ a jeho následné studie. Zatímco policejní orgány s přivolením soudu forenzní kopie zhotovovat mohou, soutěžním úřadům zákaz fishing expeditions ve stejném postupu situaci výrazně komplikuje. Jen velmi obtížně by se soutěžní úřad mohl vypořádávat s tím, že své rozhodování neopřel o informace, obsažené v množství GB, případně TB dat na forenzních kopiích paměťových médií, která stojí mimo uvedená vymezení.

5. Professional legal privilege

Poněkud tvrdší ve svých důsledcích je ochrana professional legal privilege, které odpovídá ochrana u nás označovaná jako advokátní tajemství. V režimu této ochrany je zahrnuta veškerá komunikace s externím právním poradcem. Vzhledem k jisté závislosti na osudu soutěžitele této ochraně nepodléhá komunikace s interním právníkem nebo právním oddělením¹⁷. Komunikace s externím právním poradcem, nejčastěji advokátem, je však chráněna velmi intenzivně, obzvláště pokud obsahuje informace o obhajobě v soutěžní věci. Tato ochrana je dokonce tak silná, že koliduje s jinak nezpochybňovaným právem soutěžního úřadu na nahlédnutí¹⁸ do dokumentu bez ohledu na jeho povahu, tzn. i do dokumentu neobchodní povahy¹⁹. Pokud přes jasné a silné znění této ochrany dojde k situaci, kdy je obsah takto chráněné komunikace sdělen osobám, provádějícím místní šetření, je považováno za nezbytné řádně se se situací vypořádat v samotném rozhodnutí ve věci. Zde platí ve zvýšené míře to, co bylo uvedeno v předchozí kapitole – vzhledem k množství zpracovávaných dat i potenciálním objemu chráněné komunikace je pro soutěžní úřad účelnější intenzivně předcházet situacím, kdy by k popsanému mohlo dojít. Opět je zde jasné patrné, že forenzní kopie paměťových médií²⁰ je reálně nepředstavitelná a mohla by ohrozit výsledek řízení.

Nutno podotknout, že dva výše uvedené instituty nejsou v žádném případě jedinými omezeními, na která soutěžní úřad při místním šetření naráží. Jako

další nelze nezmínit například obchodní tajemství ve spojení s právem účastníka řízení nahlížet do spisu. Tyto dva instituty jsou, při velkém objemu dat velmi náročné co do jejich vzájemného vyvážení. Bohužel však tento příspěvek nenabízí dostatek prostoru k úvaze, byť povrchní, na toto téma.

6. Dopady na elektronické dokazování

Dopady těchto omezení na způsoby práce s elektronickými důkazy jsou značné.

Jak už jsem popsal, postup zahrnující zhotovení forenzní kopie paměťového média, vytvoření unikátních hash tagů²¹ a další práce s důkazem přímo v elektronické podobě není vždy prakticky přijatelná.

Zajištění jednotlivých datových souborů přímo v zařízeních soutěžitele s využitím prostředků soutěžního úřadu nelze považovat za zcela bezproblémové vzhledem k riziku kontaminace cizími daty. Tento postup je sice doporučován Evropskou komisí²², avšak je nutné připomenout, že ta vychází z poněkud jiného právního i faktického rámce.

Vzhledem k obrovskému objemu dat je možné označit využití znaleckého posudku jako metody dokazování za krajně nepoužitelné. Důkladná analýza množství citlivých obchodních dat s využitím dostupných nástrojů²³ a následné zpracování výsledků je velmi náročné po stránce nároků na čas i jejich zabezpečení.

Zbývající způsob v podobě tisku dokumentů sice přináší rizika v hrozbě silných námitek účastníků, směřovaných do spolehlivosti tohoto důkazního prostředku, avšak je, v porovnání s výše uvedenými způsoby, nejméně problematický. Jisté nedostatky tohoto způsobu lze omezit jejich doplněním, a to vzájemným i jinými důkazy v jiné než elektronické podobě.

7. Výhled do budoucna

Cestu z této nepřilíh pozitivní situace lze spatřovat jednoznačně v kombinaci správněprávního i trestněprávního postihu kartelistů. Právě tato kombinace by v soutěžních věcech spojila know-how soutěžního úřadu v hmotněprávní oblasti s procesními zkušenostmi a oprávněními policejních orgánů. Důkazy ve věci by pak byly zajišťovány ve vyšším, trestněprávním, standardu a soutěžnímu úřadu předávány do správního řízení. Tento navržený model spolupráce by výrazně změnil situaci v přístupu k elektronickým důkazům v soutěžních věcech. Zároveň není tak nemožná, jak se na první pohled zdá. Už nedávná novela trestního zákoníku²⁴ provedla jisté propojení správních institutů v soutěžním právu s trestním právem²⁵.

15 V soutěžním právu označován opět dobrodružně znejícím výrazem „smoking gun“.

16 Nejčastěji HDD fyzicky přítomného v PC, ale i dat na serveru, paměťových karet nebo CD a DVD disků.

17 Tématem se zabývala Komise například ve věci Akzo Nobel – C(2006) 1766 z 3. května 2006.

18 V soutěžním právu označováno také jako „cursory look“

19 Například do soukromé korespondence zaměstnanců soutěžitele apod.

20 Obzvláště kopie záloh mailserveru apod.

21 Pro účely tohoto článku se jeví postačujícím vysvětlení z http://cs.wikipedia.org/wiki/Ha%C5%A1ovac%C3%AD_funkce citováno dne 24. 4. 2013

22 Explanatory note EK ze dne 18. 3. 2013 dostupná na http://ec.europa.eu/competition/antitrust/legislation/explanatory_note.pdf citováno dne 24. 4. 2013

23 Např. software EnCase

24 Novela č. 360/2012 Sb., účinná od 1. 12. 2012

25 Toto propojení je patrné z nového § 248 zákona č. 40/2009 Sb. trestního zákoníku, který odkazuje na Leniency program.

Druhou cestou je ještě užší sepětí s činností Evropské komise, která zvládá pracovat s elektronickými důkazy v soudních věcech na vysoké úrovni, aniž by výše uvedené instituty činily výraznější problém. Nutno podotknout, že podobné sepětí je nezbytné na všech úrovních, zahrnující i orgány, rozhodující o opravných prostředcích proti rozhodnutím soudního úřadu.

8. Literatura

Rozhodnutí ÚOHS č.j. S 72/01-1810/04-ORP ze dne 29. 3. 2004 „Benziny“

Rozhodnutí ÚOHS č.j. S222/06-3113/2007/710 ze dne 9. 2. 2007 „PISU/GISU“

Věc Nexans France v Commission C-37/13P, vedená před Evropskou komisí

Rozhodnutí EK Akzo Nobel – C(2006) 1766 z 3. května 2006

Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Leniency program ÚOHS, momentálně přepracováván v souvislosti s novelou ZOHS účinnou od 1. 12. 2012

Explanatory note EK ze dne 18. 3. 2013, dostupná na http://ec.europa.eu/competition/antitrust/legislation/explanatory_note.pdf citováno dne 24. 4. 2013

innovation. Initially, patent law and its basic concepts will be introduced as such. This chapter will be followed by analysis of limitations that patent owners have to face and deal with. Further, strategies of various subjects on the patent market will be examined. Finally, the article will briefly review discussion about the future of patent law.

Key words

patent, intellectual property, patent claims, patent strategy, patent pools, patent licensing

1. Úvod

Technická inovace, výzkum a vývoj představují v současnosti základní hybatele národních ekonomik států na celém světě. Tzv. inteligentní růst („smart growth“) orientující se na podporu znalostí, inovací, vzdělávání a digitální společnosti tvoří jeden z pilířů ekonomické strategie EU pro období do roku 2020 (Europe 2020 Strategy).¹ V souvislosti s orientací společnosti na technické inovace roste rovněž význam a úloha práva duševního vlastnictví. Zejména se však jedná o patentové právo, jehož význam spočívá především v poskytnutí podnětů a záruk investorům do nových technologií. Toto odvětví práva poskytuje vynálezům a investorům vlastním patent specifický aparát pro dosahování vlastních cílů na trhu s novými technologiemi.

Cílem tohoto článku je představit strategické způsoby využívání současného patentového práva obchodními společnostmi. Patenty v současné době neslouží pouze jedinému účelu, tj. jako potvrzení o výlučném právu k vlastnímu vynálezu, ale jsou využívány v rámci nejrůznějších obchodních strategií. Při budování patentového portfolia by být měla každá společnost s těmito strategiemi obeznámena a zároveň by si měla být vědoma omezení, která s patenty souvisejí a vycházejí ze samotné podstaty a konstrukce systému patentového práva. Rovněž je nutno znát alternativy k patentové ochraně a hranice při strategickém využívání monopolu, který právo udělením patentu garantuje. V určitých případech se totiž tyto strategie dostávají do rozporu s jiným odvětvím práva, a to s právem na ochranu hospodářské soutěže.

Tento článek by měl čtenáři poskytnout základní přehled o výše zmiňovaných problémech. Nejprve představí základní principy patentového práva, dále se bude věnovat omezením, se kterými se potýkají přihlašovatelé a vlastníci patentů a následně budou představeny jednotlivé strategie, které mohou vlastníci patentů využít. Pozornost bude v této souvislosti věnována i kolizi těchto strategií s právem na ochranu hospodářské soutěže, a to zejména v případech uzavírání tzv. patentových dohod (angl. „patent pools“). V závěru bude stručně nastíněna budoucnost patentového práva a trendy, jejichž prosazování patentové právo nyní čelí.

Patentové právo a jeho strategické využití

Alžběta Krausová*

Abstrakt

Cílem tohoto článku je představit strategickou roli, kterou hraje patentové právo při rozvoji ekonomiky, která je v současné době zaměřena především na výzkum, vývoj a technické inovace. Úvodem bude představeno patentové právo a jeho základní koncepty jako takové. Následně bude pozornost věnována omezením, se kterými se vlastníci patentů potýkají. Dále budou představeny strategie, které využívají různé subjekty na trhu s patenty. V závěru se článek stručně zaměří na diskusi o budoucnosti patentového práva.

Klíčová slova

patent, duševní vlastnictví, patentové nároky, patentové strategie, patentové dohody, licencování patentů

Abstract

The aim of this article is to introduce strategic role of patent law in the development of economics that is currently focused especially on R&D and technical

* Mgr. Alžběta Krausová vystudovala Právnickou fakultu Masarykovy univerzity (2007). Během studia pracovala v advokátní kanceláři JUDr. Klára Veselá-Samková (2005-2007). Po jeho skončení byla zaměstnána jako vědecko-výzkumný pracovník pro Interdisciplinární centrum pro právo a technologie Katolické univerzity v Leuvenu v Belgii (2007-2008), kde se podílela na projektu SERENITY (System Engineering for Security and Dependability). Od září 2009 je doktorkou studentkou na PrF MU. Od září 2010 pracuje jako externí lektorka pro Fakultu Informatiky ČVUT. Od ledna 2012 studuje patentové právo v Haifě v Izraeli. Email.: betty.krausova@seznam.cz

1 EUROPA – PRESS RELEASES: Press Release – Europe 2020: Commission proposes new economic strategy in Europe [online]. 2010 [cit. 8. 12. 2012]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-10-225_en.htm?locale=en.